

Bestyrelsens beretning 2010-2011

Generalforsamlingen d. 11. april 2011

1. Forygende start for foreningen.

Lokalhistoriegruppen "Syd for banen" har fået en forrygende start, med stor interesse fra mange sider. Det har gjort det sjovt og personligt givende at være med, hvad enten man hører til dem der har involveret sig og bidraget aktivt, eller man hører til dem, der blot har deltaget en enkelt aften.

Lad mig kort ridse begyndelsen op. I oktober 2009 blev det første møde i initiativgruppen holdt, med 6 deltagere som var grebet af en fælles idé. I januar 2010 blev det første offentlige møde holdt her i Jakobskirken, med 125 interesserede deltagere som hørte Henning Olsen fortælle om kvarteret omkring Knudsvej og Gormsvej og så de gamle fotos, som Niels Jørgen Rasmussen havde hentet frem fra det lokalhistoriske arkiv.

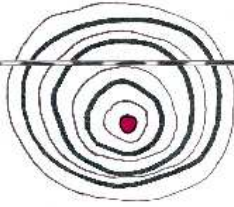
I maj måned sidste år blev der gennemført en byvandring med Lotte Fang-Borup, Kaj V. Hansen og Henning Olsen som fortællere undervejs i det samme kvarter. 300 deltagere gik gennem Roskilde Ring og forbi de gamle industrimiljøer på Eriksvej, over den gamle dyrskueplads til det nye rådhus, som vi oplevede indefra.

I juni måned kaldte Tommy Hansen og fru Inger sammen til sommer-reception i deres vidunderlige have på Bakkedraget i anledning af, at Tommys omfangsrige lokalhistoriske hæfte om kvarteret blev udgivet.

Endnu en byvandring blev holdt i august med direktør Else Erikstrup som en meget vidende rundviser på skoleslagteriet på Køgevej og Slagteriskolen på Maglegårdsvej. En aften, som blev fulgt op i november af tidl. forstander Karl Teglmads levende fortælling om "Slagteribyen Roskilde" og det forgrenede net af konservesindustri, læderforarbejdning, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, som skød frem omkring Roskilde Andels-Svineslagteri, og som siden har givet afsæt til museums-slagterbutikken og placering af MadX i Roskilde.

D. 13. september 2010 blev den stiftende generalforsamling så holdt, og der blev valgt en bestyrelse. På stiftelsesaftenen causerede Lotte Fang om gader og veje syd for banen. Bestyrelsen kom til at bestå af Mogens Ohm Jensen (formand), Niels Jørgen Rasmussen (næstformand og webmaster), Tommy Hansen (kasserer), Henning Bjørn Larsen (sekretær) og Henning Olsen (altid behjælpelig ☺). Som regnskabsfører uden for bestyrelsen blev Claus Neckelmann en del af samarbejdet. Foreningen er nu vokset til 37 medlemmer.

Et tilløbsstykke blev aftenen i januar om "Bakkegård før det blev Bakkegården", hvor vi oplevede mange mennesker dukke op og bidrage med deres erindringer, bl.a. kunne den dame som er født på Bakkegården, supplere Hans Lærkes fængslende beretning fra landbrugets tid.

Senest har der sidst i marts været rundvisning i den gamle Amtsgård, hvor byrådsmedlem Kaj V. Hansen kunne skaffe os ind og bruge byrådssal og auditorium, så vi kunne høre Mogens Petersen fortælle om sine mange år på Amtsgården, om den særprægede arkitektur og den kunst som blev samlet i amtsdirektør Verwohlts tid, og om amtet som arbejdsplads. Linien blev ført helt up-to-date med teknisk chef Lauge Brandts beskrivelse af de arkitektoniske tanker bag det nye rådhus.

2. Indsamlingen af lokalhistorisk materiale.

På alle vores møder har folk kunnet melde sig med materiale, gamle fotos og udklip, og vi har taget imod dem der har haft historier at fortælle, noget især Henning Bjørn Larsen har dyrket med sine mange interviews. Niels Jørgen Rasmussen har taget sig af fotomaterialet, med indscanning eller affotografering.

Det er overvældende, så mange der har henvendt sig med materiale. Vi må tilstå i bestyrelsen, at vi ikke rigtig har kunnet følge med. Henvendelserne er noget af det, som arbejdsgrupperne går videre med. Det er i arbejdsgrupperne, meget af det sjove sker, hvor man arbejder med et emne man er optaget af, og hvor man har fingrene nede i gamle avisartikler og bogudgivelser, ser fotoalbums igennem nogle har lånt en, og samler beretninger fra mennesker man møder.

Det er meningen, at arbejdsgrupperne mødes hver for sig, så meget som de vil og har tid til, for det er lysten, der skal drive værket. Man skal ikke føle sig overbelastet af pludselig at være involveret i "Syd for banen". Tre gange om året vil arbejdsgrupperne så samles til stormøde og præsentere det for hinanden, som de har fundet frem om deres emne, og høste de andres anerkendelse og kommentarer.

Der er foreløbig dannet arbejdsgrupper om disse emner – hver med en tovholder man kan kontakte:

Den gamle dyrskueplads

Frøforsyningen

FDF og børnedyrskuerne

Besættelsestiden

Maglegaard og Havsteen-familien

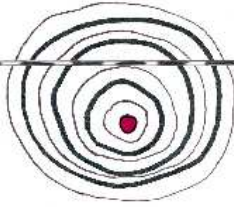
Sporvejsdepotet og remisen

Snerlevej – en beboer samler til en "Vejens bog"

Roskilde Ring - vi har sendt brev til kommunen om indretning af en grillplads

Vejene – Lotte Fang opdaterer sit omfangsrige projekt

En af de ting, som ikke er lykkedes for bestyrelsen endnu, er at få en hjemmeside i gang. Vi mangler den meget, for det er på hjemmesiden at arbejdsgrupperne skal kunne lægge deres materiale ud, når det er klart, og præsentere det for offentligheden. Vi mangler den også til bekendtgørelse af foreningens arrangementer og til at folk med lokalhistorisk interesse kan finde os på nettet.

Vi har kontakt med en frivillig, Charlotte Pedersen, som gerne vil designe hjemmesiden for os, det er blot ikke gået så stærkt som vi havde håbet.

Ligeledes har bestyrelsen ikke fået søgt nogle fonde endnu, det må jeg tage ansvaret for, for det er mig der ikke har haft den fornødne tid til at få ansøgningerne sendt af sted.

Bestyrelsen har været på besøg hos Lokalhistorisk arkiv hos Eva Tønnesen og hendes medarbejdere for at lære mere om, hvordan materiale bliver registreret og opbevaret, så man kan finde det frem igen. Det er f.eks. vigtigt, hvordan man noterer med en blød blyant bag på et gammelt foto, hvem der har taget det og hvornår og hvem personerne er på billedet. For når først den person, der kan fortælle historien, er død, så er sådan et fotos værdi ikke nær så stor, hvis ikke vi har historien med.

Tiden er moden til denne indsamling af materiale, det kan vi mærke på interessen. Rigtig mange har fotos liggende derhjemme, som de gerne vil vise andre. Rigtig mange har historier at fortælle om de spændende miljøer, som findes "Syd for banen": skolerne, haveforeningerne, opgangene, blomstervejskvarteret, forretningslivet, fabrikkerne, uddannelsesstederne, sabotageaktioner under 2. verdenskrig, "gulvskrubbemorderen", fodboldklubben KFUM, børnedyrskue og FDF-kredsen og meget mere.

Det gælder om at indsamle erindringerne, inden vi bliver for demente til at kunne fortælle, og inden vores stue derhjemme bliver afløst af en etværelses med låg ☺

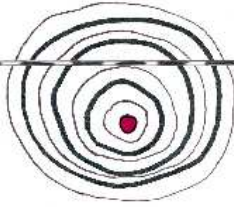
3. "Syd for banen" – et navn med brod

Foreningen har fået sit eget logo, designet af Niels Jørgen Rasmussen, som begavet har fanget træet med årringene ind, som vokser år for år – historiens gang – og banelinien som forbindende streg – med den pointe at centrum ligger syd for banen. Enkelt og markant!

Der er jo en brod i navnet, rettet imod den dominans, som Roskildes mere 'fornemme' historier har haft i det udgivne materiale. Meget naturligt er det vikingetidens sejlads på fjorden, middelalderbyen med domkirkebyggeriet og Roskilde som Danmarks hovedstad i en periode, der har samlet opmærksomheden fra historikerne. Og fra den nyere tid de kendte kulturpersonligheder som Weyse, Gustav Wied og senest Lise Nørgaard, hvis historier er blevet skildret. Helt naturligt rager domkirkens tårne op – som nationalt symbol med alle de kongelige grave, og som vartegn for Roskilde.

Området syd for jernbanen er skudt frem fra ca. 1890, altså de seneste 125 år. Denne oversete historie er fuld af hverdagens liv, og ved at trække den frem i lyset står vi på dørtrinnet til det vi selv er rundet af. Det er det, som gør det sjovt og meningsfuldt at dykke ned i anekdoterne og se på kortene, hvordan kvarteret er knopskudt stille og roligt.

Så sent som da Røde Port-projektet blev drøftet i aviserne i vinters, kunne man se på Torben Stevolds sprogbrug – han er formand for Stjernebutikkerne i bymidten – at den gamle sondring mellem "det egentlige" Roskilde og yderområderne syd for banen lever i bedste velgående. Og det uanset at Roskilde rådhus nu ligger syd for banen.

Der skal ikke gå lokalpolitik i foreningens arbejde, men for mig er det sigende at opleve, hvordan vi mentalt forstår os selv. At det at have rødder et bestemt sted siger meget om, hvem vi er, og at det er med til at præge vores horisont og holdninger, på godt og ondt. Lokalhistorie handler også om identitet!

Den seneste henvendelse, foreningen har fået, er fra 4. klasserne på Østervangsskolen, som vil lave projekt om deres egen bydel. Så de har spurgt, om ikke nogen herfra kan komme og fortælle om hvordan området har forvandlet sig på de 125 år. Fra bar mark til grusgravning og skærvefabrik, det der siden blev til Roskilde Ring hvor motorløbene fik jorden til at dundre i 50'erne og 60'erne. Og som nu er rekreativt område, et område der bruges af alle aldersgrupper til fritid og afslapning. Og det er netop sådan en historie, vi kan fortælle her fra foreningen, og det gør vi med glæde.

Meningen med foreningen er netop at indsamle og præsentere den lokale historie syd for banen i Roskilde. I den anledning var foreningen også repræsenteret, da Lokalhistorisk Arkiv fejrede sit 50 års jubilæum d. 17. marts, og vi har fået et fint takkekort for den buket, vi begavede Eva Tønnesen og arkivets øvrige medarbejdere med.

Fremtidsvisionen er, at hjemmesiden bliver et udstillingsvindue for mange spændende vinkler på kvarteret og historien og menneskers farverige liv, og at vi på den måde bidrager til livet her, vores eget og hinandens, så det har retning og mening.

Det er medlemmerne, der rummer foreningens bærekraft, og det skal være lysten, der driver værket, både lysten til at udveksle med hinanden og lysten til at lade en større offentlighed få tilgang til det vi drager frem i lyset.

Hermed fremlægger jeg bestyrelsens beretning til drøftelse.

Mogens Ohm Jensen
formand